

Schoolplan
2019-2023
Vrije School Kleverpark

Definitieve versie dd 24 september 2019

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
1 INLEIDING	5
1.1 Algemene Inleiding en kerngegevens Stichting Ithaka	5
1.2 Beschrijving van de school en kerngegevens school	5
1.2.1 Ontstaan van de school:	5
1.2.2 Schoolpopulatie	6
1.2.3 Samenwerking.....	6
1.3 Algemene informatie	6
1.3.1 Financiën	6
1.3.2 Huisvesting en investeringen	7
2. IDENTITEIT, MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN	8
2.1 Stichting Ithaka	8
2.1.1 Missie	8
2.1.2 Visie	
2.1.3 Kernwaarden.....	8
2.2 Op schoolniveau van Kleverpark	9
2.2.1 Missie	9
2.2.2 Visie	10
2.2.3 Kernwaarden.....	11
3. ONDERWIJSKUNDIG BELEID	12
3.1 Wettelijke voorschriften en doelstellingen van het onderwijs.	12
3.2 Inrichting van het onderwijs op Kleverpark	12
3.2.1 Doorlopende leerlijn	12
3.2.2 Pedagogische doelen.....	13
3.2.3 Onderwijsaanbod.....	13
3.2.4 Pedagogisch-didactisch klimaat	14
3.2.5 Goed burgerschap.....	15
3.2.6 Werkvormen	16
3.2.7 Lesstofaanbod per leerjaar.....	16
3.2.8 Onderwijstijd	19
3.2.9 Leerlingen volgen	20
3.2.10 Opbrengsten	20
3.3 Eigen ambities Kleverpark	21

3.3.1. Anders evalueren.....	21
3.3.2. Buitenonderwijs en bewustzijn duurzaamheid versterken.....	21
3.3.3. Bewegend onderwijs.....	22
3.3.4. Muziekonderwijs.....	22
3.3.5. Leerlijn digitale geletterdheid.....	22
3.3.6. Getalenteerde kinderen.....	23
3.3.7. Curriculum.....	24
4. PERSONEELSBELEID.....	25
5. KWALITEITSBELEID, SCHOOLKLIMAAT EN ZORG.....	26
5.1 Ithaka kwaliteitsbeleid.....	26
5.2 Kwaliteitsbeleid op schoolniveau.....	27
5.2.1 Onderwijskwaliteit.....	27
5.2.2 Kwaliteit op overige gebieden.....	27
5.2.4 Extra ondersteuning.....	28
6.TERUGBLIK SCHOOLPLANFASE 2015-2019.....	30
6.1 Algemene terugblik.....	30
6.1.1 Onderwijs.....	30
6.1.2 Zorg en klimaat.....	31
6.1.3 Personeel.....	31
6.1.4 Organisatie.....	31
6.1.5 Ondersteunend/Overige.....	32
6.1.6 Wat is niet gelukt?.....	32
6.2 Sterkte/zwakte-analyse van het team van Vrije School Kleverpark.....	33
7.PLANNING 2019-2023.....	35
7.1 Algemene doelen vanuit Ithaka.....	35
7.2 Algemene doelen en richting van Kleverpark met 4 jarenplanning.....	35
7.3 Vierjaren planning Schoolplanperiode 2019-2023.....	37
8. SLOTWOORD.....	38
9.VASTSTELLING SCHOOLPLAN.....	39

Voorwoord

Voor u ligt het schoolplan 2019-2023 van de Vrije School Kleverpark en haar "overlooplocatie" De Lindeboom in Haarlem-Noord.

In het Schoolplan 2019-2023 geeft de Vrije School Kleverpark richting aan wat de school nastreeft en wil ontwikkelen in de komende vier jaren.

Bovendien wordt in dit schoolplan inzichtelijk gemaakt welke kaders de school schept waarbinnen zij op haar eigen wijze vormgeeft aan vrijeschoolonderwijs.

Het ontwikkelen van het schoolplan is een proces van samenwerking geweest.

Het schoolplan is gebaseerd op het Strategisch Beleidsplan van de Stichting Ithaka (vastgestelde versie –17 april 2019). Een deel van de inhoud, waar die voor alle scholen gemeenschappelijk is, is aangeleverd vanuit het bestuursbureau van Ithaka. Dit gedeelte is door een werkgroep van een aantal directeuren en stafmedewerkers ontwikkeld.

De lerarenvergadering heeft zich over de ambities van de school gebogen. Bovendien is er op 20 mei 2019 een ouderavond georganiseerd waar is geïnventariseerd wat ouders en leerkrachten graag wilden zien ontwikkelen in de komende jaren van de Vrije School Kleverpark.

Deze uitkomsten zijn naast de opdrachten vanuit Ithaka gelegd en zo is het schoolplan ontstaan.

Uit dit schoolplan worden elk jaar de jaarplannen geformuleerd.

Maarten Roest Crollius, directeur

Lia Visser, adjunct directeur

1 Inleiding

1.1 Algemene Inleiding en kerngegevens Stichting Ithaka

De Vrije School Kleverpark en Vrije School De Lindeboom zijn scholen onder het bestuur van Stichting Ithaka. Stichting Ithaka is een relatief jonge organisatie. Zij ontstond in 2013 door een fusie van negen vrijescholen. De aansluiting van de tiende school vond plaats in 2014. In de loop der jaren zijn drie nieuwe vestigingen in Haarlem gestart. In 2017 is de Vrije School Castricum opgericht en aangesloten bij Ithaka. De andere aangesloten vrijescholen zijn gevestigd in Bergen, Alkmaar, Oudorp, Purmerend, Zaandam, Haarlem Zuid, Hoofddorp en Hillegom.

Ithaka in enkele cijfers (oktober 2018):

- 9 scholen (Brinnummers) met 14 vestigingen in Noord-Holland en Zuid-Holland
- 2400 leerlingen
- 300 personeelsleden, ongeveer 150 fte

De scholen binnen Ithaka zijn ontstaan vanuit de behoefte van ouders en verzorgers aan vrijeschoolonderwijs. Ouders verbonden zich met leerkrachten en 'daar waar levenswegen samenkwamen' ontstonden vrijescholen. Die scholen zijn sociaal en spiritueel geworteld in groepen mensen in een bepaalde regio. Elke school is anders. Wat ons binnen Ithaka bindt is de wens om goede vrijescholen te zijn. Om geïnspireerd onderwijs te bieden, gericht op de brede ontwikkeling van elk kind. Om ondersteuning te bieden bij het 'worden wie je bent'. Daarbij laten we ons inspireren vanuit de antroposofie en de vrijeschoolpedagogie.

1.2 Beschrijving van de school en kerngegevens school

Vrije School Kleverpark

Wouwermanstraat 49A

2023 XD Haarlem

Brinnr. 09 DF 01

Tel: 023 2023235

e-mail: info@vskleverpark.nl

website: www.vskleverpark.nl

Vrije School De Lindeboom

Korte Verspronckweg 7-9

2023 BS Haarlem

06 51401826

1.2.1 Ontstaan van de school:

De eerste Haarlemse vrijeschool is in 1947 gestart in Haarlem Zuid, in 1979 opende de Vrije School Kennemerland (VSK) voor het eerst haar deuren. De laatste jaren is de VSK enorm gegroeid. In 2011 is de tweede locatie geopend, Vrije School Kleverpark. In juni 2019 is een Brinnummersplitsing aangevraagd en al eerder is het benoemd tot een zelfstandige school van toezicht. In 2017 is er een derde locatie bijgekomen, Vrije School de Lindeboom, als overstromlocatie van de Vrije School Kleverpark.

1.2.2 Schoolpopulatie

Kleverpark is gevestigd in een rustige buurt in het noorden van Haarlem. Onze leerlingen komen uit verschillende gemeenten in de omgeving. Het merendeel is afkomstig uit Haarlem Noord, Haarlem Centrum, Santpoort, Bloemendaal, Overveen, Velsen en Velsbroek. Hiermee heeft de school een typische regiofunctie, ouders zijn duidelijk bereid reistijd af te leggen om hun kinderen vrijeschoolonderwijs te laten genieten. Dit kenmerkt de ouderpopulatie van onze school, er is veel betrokkenheid en er wordt veel meegedacht door ouders.

We hebben ongeveer 250 leerlingen verdeeld over een kleuterafdeling (drie combinatiegroepen 1 en 2) en de klassen 1 t/m 6 (groep 3 t/m 8). Dat is groot genoeg voor de kinderen om zich sociaal te ontwikkelen en klein genoeg om alle leerlingen de aandacht te geven die zij nodig hebben. Het uitgangspunt van al onze leerkrachten en medewerkers is zonder vooroordelen iedereen te ontvangen, onafhankelijk van sociale, culturele of religieuze of etnische achtergrond. Onze leerlingen komen uit verschillende lagen van de maatschappij. Opvallend is dat weinig gezinnen van allochtone achtergrond onze school bezoeken. Wij staan hier echter wel voor open.

1.2.3 Samenwerking

Hoewel elk van de drie scholen in Haarlem Noord zijn eigen schoolleider heeft, vallen ze organisatorisch onder dezelfde directie. Er is dan ook veel overleg en uitwisseling op zowel directieniveau als op administratief en onderwijskundig vlak.

Sinds 2013 maakt Kleverpark deel uit van de Stichting Vrijescholen Ithaka.

Samen met de bestuurder en de directeuren wordt de bestuurlijke koers uitgezet.

Onze school is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Kennemerland Zuid. Zij spelen een rol bij het zoeken naar het juiste aanbod voor kinderen die een specifieke hulpvraag hebben waar de school geen antwoord op kan vinden.

De school heeft voor de naschoolse opvang een nauwe samenwerking met de Wonderberk, maar ook andere opvanginstanties halen kinderen op bij onze school.

1.3 Algemene informatie

1.3.1 Financiën

Kleverpark is een gezonde financiële school. Hierbij heeft Ithaka een belangrijke kaderstellende rol. Een nieuw financieel beleidsplan, inclusief kengetallen en allocatieprincipes, wordt schooljaar 2019-2020 opgesteld. Het vrijeschoolonderwijs wordt, net als alle andere scholen in Nederland, bekostigd uit algemene middelen.

Op alle scholen van Ithaka wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Door deze bijdragen kunnen extra vrijeschoollessen, materialen en activiteiten worden gefinancierd en hebben we meer handen in de klas. Aan het betalen van een bijdrage kunnen geen rechten worden ontleend. Als de vrijwillige

ouderbijdrage niet wordt betaald, zal dat nooit leiden tot uitsluiting van lessen, materialen of activiteiten.

1.3.2 Huisvesting en investeringen

Wij maken op het gebied van onderhoud, herstel en vernieuwingen een inhaalslag. Dat betekent dat er geld wordt geïnvesteerd in schilderwerk en verbouwactiviteiten. Het gebouw is gebouwd in 1904 en het onderhoud vraagt veel aandacht. Vanuit een MeerJarenOnderhoudsPlan wordt er gewerkt aan kwalitatief goede huisvesting.

2. Identiteit, missie, visie en kernwaarden

2.1 Stichting Ithaka

2.1.1 Missie

Statutair heeft de stichting Ithaka ten doel:

- het geven of doen geven van vrijeschoolonderwijs geïnspireerd door de antroposofie en in lijn met de Code Goed Onderwijsbestuur Stichting Vrijescholen Ithaka;
- het in stand houden en bevorderen van vrijeschoolonderwijs in Noord-Holland en Zuid-Holland;
- het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van vrijeschool-pedagogiek en -didactiek;
- en voorts al hetgeen rechtstreeks of zijdelings verband houdt met een en ander of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Ithaka wil goed vrijeschoolonderwijs bieden op scholen waar:

- de leerlingen veilig en gelukkig zijn, veel leren en zich breed kunnen ontwikkelen;
- de medewerkers graag, met plezier en uitdaging werken en zich ontwikkelen;
- de ouders/verzorgers hun kinderen graag en met overtuiging aan toevertrouwen;
- het vrijeschoolonderwijs permanent in ontwikkeling blijft.

2.1.2 Visie

Ithaka wil haar centrale missie realiseren en de scholen en alle medewerkers ondersteunen in het streven zo goed mogelijk vrijeschoolonderwijs te verzorgen. Zij wil de professionele dialoog en de ontwikkeling van het vrijeschoolonderwijs op alle scholen stimuleren.

2.1.3 Kernwaarden

In het SBP zijn drie kernwaarden en ontwikkelingsdoelen opgenomen die Ithaka in de komende jaren richting geven.

Kernwaarde 1: Inspiratie en dialoog

Vrijeschoolonderwijs is onderwijs dat is geïnspireerd vanuit de antroposofie. Leerkrachten vinden deze inspiratie vanuit een persoonlijke verbinding met dat wat hen inspireert. Dit is het gebied van de vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid. Het onderwijs wordt vervolgens door uitwisseling en afstemming in een professionele dialoog binnen scholen vormgegeven en ontwikkeld. Deze constructieve professionele dialoog tussen gelijkwaardige gesprekspartners over achtergronden en de praktijk van het vrijeschoolonderwijs vormt de basis voor elk schoolbeleid en elke onderwijsontwikkeling.

Ithaka streeft ernaar deze dialoog op alle niveaus te ondersteunen en te bevorderen: binnen de scholen, binnen de stichting, binnen onze netwerken en binnen de samenleving als geheel.

De kernvragen op elke school zijn: wat is - hier en nu - goed vrijeschoolonderwijs, hoe weten we dat en hoe geven we dat vorm op onze school?

Kernwaarde 2: Samenwerking en netwerken

Onderwijs maak je niet alleen. De inzet van alle betrokkenen is nodig om voor alle kinderen een veilige samenhangende omgeving te verzorgen, waarbinnen de kinderen kunnen opgroeien en zich ontwikkelen tot vrije autonome individuen. Binnen de scholen en de stichting moeten daartoe duidelijke afspraken gemaakt zijn en onderhouden worden. Samenwerken is op alle niveaus van belang: in de school, met ouders en verzorgers en met elkaar binnen de stichting als geheel.

De kernvragen op stichtingsniveau zijn: hoe kunnen we iedereen binnen Ithaka betrekken bij het bepalen van onze gemeenschappelijke richting? En: hoe ondersteunen, inspireren en bevragen we elkaar zo dat op elke school het best mogelijke vrijeschoolonderwijs ontwikkeld kan worden?

Kernwaarde 3: Solidariteit en ondersteuning

De bestaande scholen zijn mede binnen Ithaka gaan samenwerken om de financiële en organisatorische risico's, die voor een enkele school erg groot kunnen zijn, het hoofd te bieden. Binnen Ithaka zijn we solidair. Op economisch en organisatorisch gebied ondersteunen en helpen we elkaar. Zodat elke school ook materieel en organisatorisch in staat wordt gesteld het beste vrijeschoolonderwijs te realiseren.

Bestuur en stafbureau ondersteunen en faciliteren de scholen om gezamenlijke afspraken en beleidsuitgangspunten te helpen realiseren.

2.2 Op schoolniveau van Kleverpark

2.2.1 Missie

"Een leerling die enthousiast en betrokken is, leert beter", is de missie van onze school. We zorgen er daarom voor dat de leerstof op onze school aansluit bij de ontwikkeling van de leerling en niet andersom. Het vrijeschoolbasisonderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur. Ons onderwijs is erop gericht om "aan te vonken" en niet om "af te vinken." De missie van onze school is door Rudolf Steiner als volgt verwoord: "De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de sociale orde te kunnen invoegen, maar wel wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden." "Pas dan kan de opgroeiende generatie steeds opnieuw de maatschappij met nieuwe krachten verrijken." Een kind dat enthousiast en gemotiveerd is leert beter. Een enthousiast kind krijgt het letterlijk en figuurlijk warm en verbindt zich met de wereld. En waar je je mee verbindt, daar wil je je voor inzetten, nu en later. Zo leren kinderen zelf betekenis en richting te geven aan hun leven. En kunnen hun plek vinden in de huidige, snel veranderende samenleving. Mensen die creatief hebben leren denken zijn voorbereid op nieuwe ontwikkelingen.

Onze cultuur wordt individueler. Op onze school leren kinderen samenwerken, zelfstandig en zelfverantwoordelijk te leren en (ver)werken. Er wordt veel aandacht besteed aan het vergroten van de leervaardigheden en de leerhouding van de kinderen. Als er in voldoende mate voldaan wordt aan de behoefte aan relatie, autonomie en competentie, dan is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren! Persoonlijke aandacht is erg belangrijk. Een kind hoort op een veilige en prettige plek te kunnen leren

en gezien te worden, gekend, erkend en herkend te worden. Dat willen kinderen elke dag weer. Dat begint al 's morgens met handen geven bij de deur. Iedere leerkracht geeft een hand aan de leerling en noemt de naam. Bij de start van de dag zeggen de leerkrachten samen een spreuk voordat ze met de kinderen gaan werken, zodat we ons iedere dag opnieuw bewust zijn van de verbinding met de kinderen en met elkaar.

Binnen deze missie stelt de school zich ten doel modern, kwalitatief hoogwaardig vrijeschool onderwijs te bieden aan leerlingen van 4 tot 12 jaar en daarbij zoveel als nodig en mogelijk de ouders of verzorgers te betrekken. De lesstofopbouw vanaf de kleuterklas tot en met klas 6 sluit aan bij de leeftijdsfase van de kinderen. Dit geldt voor het periodeonderwijs, maar ook in de oefeningen taal en rekenen en in het brede aanbod van creatieve en kunstzinnige vakken door de jaren heen.

Bij de inrichting van het schooljaar wordt rekening gehouden met een gezond dagritme en aandacht voor de seizoenen, die ook door de jaarfeesten tot ervaring worden gebracht.

Er wordt gedifferentieerd in werkvorm en niveau, op basis van de onderwijsbehoefte van de kinderen. Maar ook wordt er regelmatig klassikaal gewerkt om het groepsgevoel en de samenwerking te stimuleren.

2.2.2 Visie

Het pedagogisch denken en handelen van leerkrachten in de vrijeschool vindt zijn uitgangspunt en inspiratie in de antroposofie. Een kind wordt in zijn gehele wezen aangesproken door het vrijeschoolonderwijs. Hoofd, hart en handen worden voortdurend betrokken in een levendig en kleurrijk pedagogisch klimaat met afwisselende didactische werkvormen. De leeftijd(sfase) van een kind vormt de basis voor de daarop afgestemde inhoud van het onderwijs. Dat wordt onder andere zichtbaar in de school door het leerplan en het pedagogisch- en didactisch handelen, gericht op het bewerkstelligen van een evenwichtige ontwikkeling in de drie levensgebieden van een kind, in denken, voelen en willen. Leerstof is tevens voeding voor de persoonlijke ontwikkeling. Zo is het uitgangspunt in de kleuterklassen "mijn spelen is leren". Ook later, bij vakken als spelling, grammatica, rekenen en wiskunde wordt zoveel mogelijk de totale mens aangesproken. Verder zien we dit terug in het aanbod voor muziek, ambacht en de kunstzinnige vakken schilderen, tekenen, boetsen en euritmie. Er wordt gezorgd voor variatie in leervormen, zoals rekenen met concrete materialen of in uitdagende opdrachten, leren met beweging en leren door verbeelding.

Antroposofie is de bron van waaruit wij werken. De antroposofische levenswijze sluit goed aan op de huidige tijdgeest. Wij hebben momenteel de wind mee en groeien als organisatie. Gezonde voeding en het gebruik van duurzame, natuurlijke materialen, zorg en aandacht voor de natuur en het milieu zijn een uitgangspunt. Bovendien komt de laatste jaren vanuit de wetenschap steeds meer bewijs dat bewegingsonderwijs en kunstzinnige vorming een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de hersenen; juist het innovatieve deel van het brein wordt erdoor aangesproken. Wij zien in de groeicijfers en de tevredenheid van ouders (zie inspectierapport november 2016 en WMK-PO ouderenquête 2017) van de laatste jaren een bevestiging van de pedagogische meerwaarde van het vrijeschoolonderwijs.

Op onze school heerst een professionele cultuur; een onderzoekende houding vinden we belangrijk, zowel voor kinderen, leerkrachten als ouders.

2.2.3 Kernwaarden

Op onze school gaan we uit van de individuele ontwikkeling van ieder kind. We hebben aandacht en dragen zorg voor goede communicatie met de ouders/verzorgers (*inspiratie en dialoog*). Rust, ritme, structuur, warmte, veiligheid en betrokkenheid zijn belangrijke uitgangspunten bij ons op school. Wij proberen ons onderwijs middels individuele versus groepsactiviteiten zó vorm te geven dat de kinderen de kans krijgen om zich met de wereld om hen heen te verbinden en dat kinderen in die wereld leren begrijpen hoe de eigen vaardigheden en inspiraties zich verhouden tot datgene wat al in de cultuur bestaat (*samenwerken en netwerken*).

Als je immers inziet wat je eigen rol en plaats is in het geheel, kun je welbewuste keuzes maken ten opzichte van elkaar en de wereld waarin wij leven. Als je liefdevol leert kijken naar jezelf en je omgeving, kun je bijdragen aan het vormen van een positieve cultuur. Op Kleverpark werken we hier bijvoorbeeld aan door te zorgen dat ieder kind 's ochtends even in de ogen wordt gekeken en bij naam wordt genoemd ("je mag er zijn en je wordt gezien"). Ook door het spelen van toneelstukken leren kinderen talenten ontdekken, ontplooien en van elkaar respecteren (*solidariteit en ondersteuning*). "Ik zie rond in de wereld", waarbij het uiteraard niet bij rondkijken alleen blijft! Ons onderwijs helpt om 'groot te worden' (vol-wassen) en zelfstandig te handelen op de drie domeinen van goed onderwijs: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.

3. Onderwijskundig beleid

3.1 Wettelijke voorschriften en doelstellingen van het onderwijs.

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) zijn in artikel 2 twee taken aan het basisonderwijs opgedragen:

- het geven van onderwijs aan leerlingen vanaf vier jaar;
- het leggen van de grondslag voor aansluitend vervolgonderwijs.

De directie legt in het schoolplan vast hoe zij deze taken vormgeeft (art. 12 WPO). De weg waarlangs de scholen binnen Ithaka deze doelen bereiken, zowel de ontwikkeling van de taal en rekenvaardigheden als de meer algemeen menselijke ontwikkelingsdoelen, verschilt van school tot school. Ithaka kent geen centraal vastgesteld leerplan of voorgeschreven methodes.

Wij spreken van kleuterklassen (groep 1 en 2) en de onderbouwklassen 1 t/m 6 (groep 3 t/m 8). In elke klas zitten leerlingen van gelijke leeftijd bij elkaar. De klassen worden waar mogelijk meerdere jaren door dezelfde leerkracht begeleid. Dat maakt de klassen tot bijzondere sociale gemeenschappen waarin kinderen zich in een vertrouwde sfeer kunnen ontwikkelen en ontplooien. De lesstof is niet uitsluitend leer- en oefenstof maar in de eerste plaats ontwikkelingsstof; een middel waaraan kinderen zich zo volledig mogelijk, naar hoofd, hart en handen kunnen ontwikkelen.

Kleverpark draagt zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen en richt het onderwijs zodanig in dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het onderwijs wordt op de voortgang in hun ontwikkeling afgestemd en deze voortgang wordt getoetst. Het aanbod voldoet aan de kerndoelen en referentieniveaus. Het streven op Kleverpark is om alle kinderen na het PO uit te laten stromen naar het VO op het niveau dat past bij hun aanleg en mogelijkheden.

Kleverpark heeft zich voorgenomen de eigen ambities in de komende jaren verder te expliciteren en ontwikkelen. Daarbij gaat het met name om de ontwikkelingsdoelen die landelijk binnen vrije scholen nagestreefd worden (zie paragraaf 3.3; Eigen ambities Kleverpark).

Kleverpark wil de bijdragen op de gebieden van socialisatie en persoonswording expliciteren. Er moet een groter bewustzijn ontstaan van de doelen die we op deze gebieden stellen, de middelen die we hiervoor inzetten en de resultaten die we hierin halen.

3.2 Inrichting van het onderwijs op Kleverpark

3.2.1 Doorlopende leerlijn

Binnen ons onderwijs wordt gebruik gemaakt van leerstof als ontwikkelingsstof die zich richt op het aanspreken van de leerling in de verschillende leeftijdsfasen. De ontwikkeling die het kind doormaakt op wilsmatig, emotioneel en cognitief gebied is leidraad bij de leerplankeuzes naar vorm, inhoud en werkwijzen. Het leerplan en de vertelstof nemen binnen de vrijeschool een belangrijke plaats in.

De didactische doelen zijn beschreven in het leerplan en in een doorlopende leerlijn uitgewerkt in 'Ik zie rond in de wereld'. Hierin worden de domeinen en kerndoelen genoemd die in Kleverpark worden gehanteerd.

3.2.2 Pedagogische doelen

Aan bovenstaand aanbod geven we inhoud vanuit het achterliggende concept van onze school. We laten ons daarbij inspireren door het mensbeeld van dr. Rudolf Steiner. De pedagogische doelen van de vrijeschool zijn gedetailleerd uitgewerkt in diens vele pedagogische werken.

Om de kinderen te helpen hun levensdoel te realiseren willen wij vanuit twee richtingen werkzaam zijn:

- *de kinderen leren zichzelf kennen in relatie tot de wereld om hen heen (van binnen naar buiten).*

Dat is de grondgedachte in het 'leerplan' van de vrijeschool: leer jezelf kennen in relatie tot ruimte, beweging en tijd.

- *de kinderen leren de wereld kennen en voelen zich verbonden met natuur en cultuur (van buiten naar binnen).* De keuze van de zaakvakken - met name geschiedenis en aardrijkskunde - is gebaseerd op dit pedagogische doel. Wij zijn van mening dat deze kennis en vaardigheden onmisbaar zijn om in deze wereld thuis te zijn.

3.2.3 Onderwijsaanbod

Het leerplan van de Kleverpark is gebaseerd op de ontwikkelingsfasen van het kind. Daarbij is, zoals eerder al genoemd, de leerstof geen doel op zichzelf. De leerstof is een middel, een ontwikkelingsstof, die de kinderen ondersteunt in hun ontwikkeling naar de volwassenheid.

Kleuterklas

Op onze school hanteren wij nog het onderscheid tussen kleuterklas en overige klassen vanwege het specifieke karakter van het kleuteronderwijs. Alles in de kleuterklas nodigt uit tot spel. Door middel van het vrije spel krijgt de kleuter de ruimte zich naar eigen aard te ontwikkelen. Het spelmateriaal is overwegend gemaakt van natuurlijk materiaal en nodigt het kind uit zijn zintuigen en fantasiekrachten te ontwikkelen. Onze vroegste ervaringen kunnen we ons vaak niet meer herinneren, maar deze zijn wel diep verankerd. Ze vormen de basis waarop wij als volwassenen later denken en voelen. Zo vormen ook de ervaringen die een kind opdoet tijdens het spelen de basis voor het latere leerproces. De kinderen voldoen aan het einde van de kleutertijd aan de ontluikende taal- en rekenvoorwaarden die nodig zijn om een goede start te kunnen maken met het taal- en rekenonderwijs. Dag-, week- en jaarritme zijn heel belangrijk in de kleuterklas. Ze geven vertrouwen en veiligheid. Alle activiteiten zijn ingebed in dit ritme: het vrije spel en het arbeidspel, de jaarfeesten en het ritme van de natuur, de verhalen, de liedjes, versjes en vingerspelletjes, de knutselopdrachten. Omdat een kleuter van nature nabootst, is het voorbeeld van de kleuterjuf belangrijk. De kinderen zitten van 4 tot 6 jaar in één klas bijeen.

Een keer in de week krijgen de kleuters buitenonderwijs. Tijdens het buiten zijn ervaren de kinderen de seizoenen, weersinvloeden, volgen ze de ontwikkeling van de natuur en beleven ze wat er in de omgeving allemaal aan biodiversiteit te zien, horen en proeven is. Het buitenonderwijs houdt ook in dat kinderen hun eigen grenzen leren kennen. Ze leren door vallen en opstaan, klimmen en klauteren, warmte en koude, droogte en warmte te ervaren wat dat met hen doet en met de omgeving.

De klassen 1 t/m 6

De klassenleerkracht begeleidt de kinderen meerdere of zelfs alle jaren. Hij/zij verzorgt in de klas de hoofdvakken. Deze worden gegeven in periodes van 3 à 4 weken tijdens de eerste uren van de dag. Vanaf de eerste klas zijn dit taal, rekenen en heemkunde. Vanaf klas 4 komen daar dierkunde en aardrijkskunde bij; vanaf klas 5 plantkunde en geschiedenis; vanaf klas 6 meetkunde, natuurkunde en mineralogie.

Naast de hoofdvakken krijgen de leerlingen vanaf de eerste klas verschillende vaklessen: handwerken, euritmie (bewegingsles op muziek of gesproken taal), Engels, schilderen, vormtekenen, gymnastiek (vanaf klas 3) en muziek. In klas 5 wordt het vak tuinbouw gegeven. Voor een deel van deze lessen zijn er vakleerkrachten aan de school verbonden (euritmie, gymnastiek en handwerken), een deel wordt verzorgd door de klassenleerkracht en soms wisselen leerkrachten van klas om een vakles te geven. Zo maken we gebruik van elkaars 'meesterschap'.

De vaardigheden uit de vaklessen worden in alle lessen aangewend. Leren en bewegen is een belangrijk didactisch middel. Het ritmische aspect van het rekenen kun je bewegend weergeven en ervaren; maat en metrum in de taal kun je met je voeten beleven. De vaardigheden van schilderen en tekenen heb je nodig om je eigen periodeschrift te maken: het leerboek dat de leerling zelf maakt en illustreert. Muziek leert de kinderen gevoelens te ervaren en te uiten. Het samen zingen en musiceren is de basis voor het samen leren. Handwerken en handvaardigheid geeft de kinderen technisch inzicht, waarbij rekenen opeens een hulpmiddel is om een werkstuk te maken. In het bijzondere vak euritmie dat in alle klassen door een vakleerkracht gegeven wordt, leren de kinderen zichzelf in de ruimte beleven en verbindt de beleving van muziek en woord de buiten- en binnenwereld. Tijdens de toneelperiode leren de kinderen zich in tijd en omgeving in te leven, oefenen ze hun spreekvaardigheid, en is het toneelspel de werkvorm om in rollenspel uit te beelden wat ze beleefd en geleerd hebben. In de gymnastieklessen vergroten de kinderen hun fysieke vaardigheden en leren ze sportief samenspelen en rekening houden met elkaar. Bij elkaar vormen al deze vakken, die binnen de kerndoelen 'Kunstzinnige Oriëntatie' en 'Beweging' vallen, de rijke grondslag van ons onderwijs.

3.2.4 Pedagogisch-didactisch klimaat

Het optimaliseren van de leervoorwaarden voor alle kinderen in de klas is één van de belangrijkste taken van de leerkrachten. We proberen aandacht te hebben voor en bewust te zijn van onze vaardigheden en ons handelen op het moment dat we met kinderen werken. Zo betekent aandacht voor de relatie, dat een leraar aan een leerling laat weten dat er de wil is om te luisteren, dat hij/zij de tijd neemt voor een gesprek. Ook betekent het dat belangstelling wordt getoond voor de achtergrond van de leerling, dat afspraken worden nagekomen en dat hij/zij zorgvuldig omgaat met vertrouwelijke informatie. Een leraar die aandacht heeft voor autonomie van de leerling geeft de leerling echt de keuze om zelf te bepalen welke taken hij/zij maakt en hoe hij/zij dat doet. De leerkracht vertrouwt een aantal organisatorische zaken ook toe aan de leerlingen. Eigen initiatief wordt gewaardeerd en er wordt gevolg gegeven aan deze eigen ideeën en initiatieven van leerlingen. Leerlingen worden dan ook uitgedaagd om zelf oplossingen te bedenken. Verder wordt hen ruimte gegeven voor een eigen werken leerstijl en stelt de leerkracht vragen waardoor leerlingen leren reflecteren op hun eigen handelen. Naast de relatie die de leerkracht heeft met de leerling wordt er veel aandacht besteed aan de relatie

tussen de kinderen onderling. Er zijn duidelijke omgangsregels en er wordt veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden door middel van het maken van muziek, de regenboogtraining, het voeren van klassengesprekken en de samenwerking binnen de vaklessen.

Elk kind heeft een eigen ontwikkelingsweg te gaan op onze school. Omdat niet alle kinderen op dezelfde manier leren en niet in hetzelfde tempo is het belangrijk om ieder individueel kind onderwijs te bieden dat aansluit bij zijn niveau. Kinderen zitten bij ons op school in homogene leeftijdsgroepen. Er worden klassikaal verhalen verteld en groepsactiviteiten verzorgd. Daarnaast worden andersoortige werkvormen aangeboden zoals coöperatieve werkvormen. We zien dat dit veel plezier oplevert bij de kinderen en zij hierdoor niet alleen met en van elkaar leren, maar ook goed leren samenwerken. Daarnaast wordt er waar dat mogelijk is gedifferentieerd op drie niveaus. De (directe) instructie wordt tijdens de oefeningen effectief gegeven zodat kinderen die al vlot aan de slag kunnen (plusleerlingen) meteen gaan werken. Zij mogen de basisstof compacten (overbodige herhalings- en oefenstof overslaan) en daarna verrijkingsstof maken of andere uitdagende opdrachten. Kinderen die extra begeleiding nodig hebben krijgen een verlengde instructie en kunnen vervolgens aan de slag met het inoefenen van de stof. Reflectievaardigheden worden opgebouwd en ontwikkeld in de loop van de jaren.

3.2.5 Goed burgerschap

De school wordt gezien als een plaats waar het kind zijn weg van ontwikkeling kan gaan en waar het kwaliteiten kan ontwikkelen die nodig zijn voor de maatschappij waar het deel van uit maakt. In de klas, een sociale gemeenschap, leren de kinderen door middel van gesprekken, verhalen en presentaties hoe ze verdraagzaam omgaan met elkaar. In de lagere klassen wordt dit vanuit beelden en verhalen aangedragen, in de hogere klassen wordt meer bewustzijn gevraagd van kinderen als het gaat om competenties en sociale processen. De kinderen wordt geleerd om conflicten te bespreken en grenzen aan te geven.

In de tweede klas worden er fabels verteld. Hierin leren ze menselijke eigenschappen in beelden kennen, door dit beeldende aspect kunnen ze zich hiermee uitzetten. Daarnaast wordt er in de verhalen van de heiligenlegenden aandacht besteed aan bewust leven en een weg gaan vanuit respect, liefde en naastenzorg.

In klas 3 is er ruimte voor aandacht en liefde voor het ambacht dat mensen vervullen.

In de hogere klassen wordt de blik naar buiten gericht, kinderen leren over verschillende leefwijzen op aarde tijdens de economische aardrijkskunde en de vertelstof gaat over de grote wereldreligies.

Tot slot komt in klas 6 de staatsinrichting aan de orde.

Naast het eigen maken van de lesstof en de vaardigheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan de maatschappij, willen wij de kinderen leren zichzelf te leren kennen en zich tot een autonoom en zelfstandig mens te ontwikkelen. Dit is de betekenis 'vrij' die wij terugvinden in de naam vrijeschoolonderwijs. Met de ontwikkeling van de persoonsvorming wordt niet bedoeld dat ons onderwijs de kinderen vormt tot een persoon. Wij willen daarentegen de mogelijkheid stimuleren om als kind je vrij te kunnen ontwikkelen tot wie je in potentie kunt zijn. Op Kleverpark noemen wij dat 'worden wie je bent'.

3.2.6 Werkvormen

Op de website 'lkzierondindewereld.nl' wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen:

- De activiteiten van de leraar:
op allerhande wijze aandragen van ervaringsmogelijkheden door:
 - aandragen van leerstof waardoor de kinderen de wereld leren kennen.
 - vertellen, beeldend introduceren;
 - de kinderen laten bewegen, uitbeelden (tekenen/schilderen, dramatiseren)
 - uitleggen en laten oefen van leerstof en deze integreren in het kennisnetwerk van de leerlingen.
- De activiteiten van de kinderen:
 - zelfstandig of in groepen uitvoeren van onderzoekopdrachten;
 - tekenen, afbeelden, schematiseren;
 - zelfstandig of in groepen maken van oefenopdrachten.
 - gebruik maken van kunstzinnige uitingsvormen zoals tekenen, schilderen, muziek, euritmie.

In de praktijk bepaalt dit sterk de manier waarop in de klassen gewerkt wordt. De leerstof wordt geïntroduceerd in het periodeonderwijs, waarin vanuit de beleving het leerproces in gang wordt gezet. In blokken van 3 à 4 weken wordt in de twee uur voor de ochtendpauze lesgegeven in één van de hoofdvakken zoals die bij onderwijsaanbod zijn toegelicht.

Voor de vakken taal en rekenen wordt daarbij gewerkt met methodes, die integraal worden gevolgd. Dit zijn de methodes Rekenrijk, Nieuwsbegrip, Staal en de methodiek ZLKLS.

Bij de vakken die binnen het domein 'leefomgeving' vallen, zoals aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en techniek ontwerpt de leerkracht zelf de lessen, gebaseerd op het leerplan van de vrijeschool. De doelen die gehanteerd worden zijn terug te vinden in de vrijeschoolleerlijnen die in het leerlingvolgsysteem ParnasSys zijn verzameld. In de vaklessen na de ochtendpauze worden de kunstzinnige vakken gegeven en zijn er nog oefeningen gepland voor begrijpend lezen, taal en rekenen.

3.2.7 Lesstofaanbod per leerjaar

In onderstaande blokken wordt per vakgebied en leeftijds categorie uitgelegd volgens welke methode er gewerkt wordt, zowel op basisniveau (wat elk kind moet beheersen) als op verrijkingsniveau (voor de kinderen die meer aankunnen). *Eigennamen die in dit overzicht worden gebruikt zijn van de auteurs van de betreffende methode.*

Taal

Ontluikende taal	Kleuterklas
Basis	Verhalen en prentenboeken Versjes liedjes met gebaar Taal-bewegingsspel met thema (seizoen, jaarfeest etc) Kringgesprek met vertelkaboutter Rollenspel Tafelspel
Verrijking	Vertelbeurten via kaboutter

	Oefenen voor fonemisch bewustzijn Concrete materialen bij de klankoefeningen, uitbreiding woordenschat Letterkaart
--	---

Technisch lezen	1	2	3	4	5	6
Basis	ZLKLS: J. Schraven Veilig leren lezen		Speciale leesbegeleiding: Luc Koning Leesboeken VNL			
Verrijking	Flitsen van klanken en woorden Boekpromotie Voorlezen Toneellezen		Flitsen van klanken en woorden Boekpromotie Voorlezen Toneellezen			
Verlengd	Protocol dyslexiebegeleiding Tutor Lezen Ralfi lezen Boekpromotie		Protocol dyslexiebegeleiding of RT Eigen leerroute Tutor Lezen Ralfi lezen Boekpromotie			

Spelling	1	2	3	4	5	6
Basis	ZLKLS: J. Schraven Letterbord Methode: Staal vanaf klas 1		Methode: Staal Ww spelling			
Verrijking	Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen		Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen Woordmix (klas 5/6)			
Verlengd	Protocol dyslexiebegeleiding		Protocol dyslexiebegeleiding of RT Eigen leerroute Spelling in de lift (methode) De Zuid-Vallei			

Begrijpend lezen	1	2	3	4	5	6
Basis			Methode: nieuwsbegrip			
Verrijking			Teksten uit de periode			

Rekenen	Kleuterklas
Basis	Rekenen binnen huishoudelijke activiteiten (brood bakken, tafeldekken etc.) Rubriceren, sorteren, aftellen, doortellen. Rekenen met materiaal gericht op ruimtelijk inzicht, meten & wegen, ruimte & tijd, schatten Rekenen in de kring met telspelletjes, telrijen en liedjes.
Verrijking	Vervolg op basis

Rekenen	1	2	3	4	5	6
Basis	Periodeonderwijs onderzoekend bezig met rekenvaardigheden. Methode: Rekenrijk Basisaanbod werkboek en oefenboek Met sprongen vooruit		Periodeonderwijs onderzoekend bezig met rekenvaardigheden. Methode: Rekenrijk Basisaanbod werkboek en oefenboek Met sprongen vooruit Meten is weten			
Verrijking	Periodeonderwijs aanbod dat zich onderscheidt van basisaanbod in hoeveelheid en niveau. Methode: Rekenrijk plustaak vanuit de methode 1-6 Met sprongen vooruit		Aanvullend op rekenmethode Rekenrijk: Kien Rekestijgers Somplex Plustaak Meten is weten			
Verlengd	Methode: Rekenrijk Basisaanbod werkboek en oefenboek Met sprongen vooruit		Met sprongen vooruit Meten is weten F-lijn Rekenrijk Maatwerk			

3.2.8 Onderwijstijd

Op Kleverpark worden veel verschillende vaardigheden aangeleerd. In de kleuterklassen staat het vrije spel centraal. Er wordt onderscheid gemaakt tussen jongste en oudste kleuters. In het onderwijsaanbod wordt gedifferentieerd in aanbod en in lessen.

In onderstaande tabel is te zien hoeveel tijd (in kwartieren) per week er (ongeveer) aan een vakgebied besteed wordt. Tijdens de lunch verzorgen leerkrachten een activiteit (luisteren naar een verhaal, spreuk opzeggen, lezen, sociaal emotionele ontwikkeling).

Vakgebied	Jongste kleuter	Oudste kleuter
Sociale Vorming	14	14
Arbeidspel/ Vrij spel	12	8
Ontluikend rekenen	6	8
Ontluikende geletterdheid	15	20
Kring activiteit	5	5
Buitenonderwijs	24	24
Kunstzinnig werk	11	13
Muziek onderwijs	3	3
Totaal	90	95

Vakgebied	1	2	3	4	5	6
Sociale vorming/mediawijsheid	8	16	18	10	10	10
Rekenen	20	20	20	20	20	20
Taal/spelling/lezen	30	34	34	34	32	32
Engels/Duits	2	2	2	2	2	2
Schrijven	8	5	2	2	2	2
Wereldoriëntatie	6	6	6	12	12	12
Kunstzinnig onderricht	8	8	12	12	12	12
Beweging (gym/euritmie)	8	4	4	4	4	4
Muziekonderwijs (HM/koor/fluit)	5	5	7	9	9	8
Verkeer					2	
Totaal	95	100	105	105	105	105

Weekrooster en urenverantwoording

	Kleuters	klas 1	klas 2	klas 3 t/m 6
Maandag	8,30 - 13,00	8,30 - 13,00	8,30 - 13,00	8,30 - 15,00
Dinsdag	8,30 - 13,00	8,30 - 15,00	8,30 - 15,00	8,30 - 15,00

Woensdag	8,30 – 12,30	8,30 - 12,30	8,30 - 12,30	8,30 - 12,30
Donderdag	8,30 - 13,00	8,30 - 13,00	8,30 - 15,00	8,30 - 15,00
Vrijdag	8,30 - 13,00	8,30 - 13,00	8,30 - 13,00	8,30 - 15,00
Uren per week	22,75 uur	23,50 uur	25 uur	28 uur
Uren per jaar	856 uur	886 uur	932,50 uur	1037,50 uur
Ochtendpauze		10,45 - 11,00	10,45 - 11,00	11,00 - 11,15
Middagpauze		13,00 - 13,30	13,00 - 13,30	13,00 - 13,30

Het totale aantal uren lestijd komt hiermee op 7680,5. Het verplichte aantal uren is 7520.

Het gemiddelde aantal uren voor de groepen 1-4 is 882,6 (norm = 880), het gemiddelde aantal uren voor de groepen 5-8 is 1037,50 (norm = 1000)

3.2.9 Leerlingen volgen

Jaarlijks meten we systematisch de cognitieve en de vaardigheidsontwikkeling door middel van de toetsen van Cito. De toetsresultaten geven inzicht in het resultaat van ons onderwijs op leerling-, klas- en schoolniveau.

De ontwikkeling van de kinderen wordt bijgehouden in het digitale volgsysteem Parnassys.

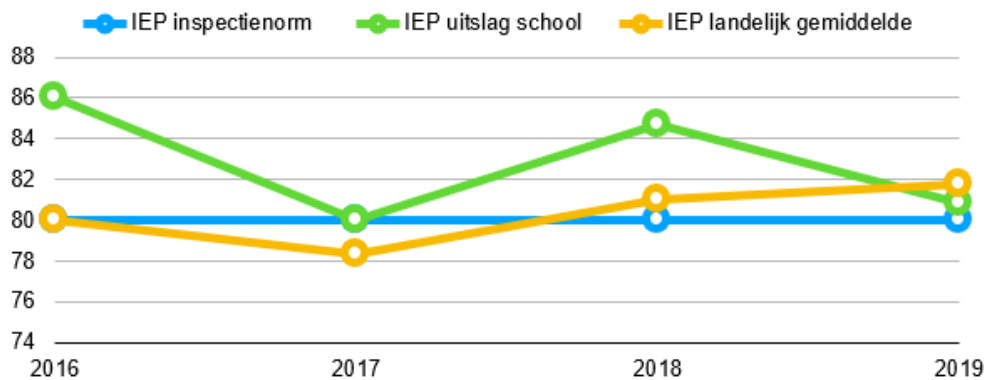
3.2.10 Opbrengsten

Op Kleverpark zijn de opbrengsten over het algemeen ruim voldoende tot goed.

In onderstaande tabel is de toetscyclus weergegeven zoals wij die op Kleverpark inzetten. Twee keer per jaar worden de toets-resultaten geanalyseerd en in het team besproken. Gezamenlijk wordt bepaald waar verbeterpunten liggen en hoe er aan deze punten gewerkt gaat worden. Vervolgens wordt dit in het Directie en IB-overleg bovenschools gepresenteerd.

De nieuwe methodes Staal (voor taal) en Rekenrijk (Rekenen) zijn zo opgebouwd dat we zicht kunnen hebben op het verwachte uitstroomniveau van elke leerling. Ook middels de landelijk genormeerde IEP-eindtoets in klas 6 kunnen wij als school bekijken of de kinderen het gewenste niveau behalen voor taal en rekenvaardigheden. Deze hanteren wij sinds 2016. Het resultaat van deze eindtoets leggen we naast het advies van de leerkracht die het kind 6 jaar gevolgd heeft en zo komen we tot een weloverwogen, objectieve keuze voor het vervolgonderwijs.

Het onderstaande overzicht geeft de eindopbrengsten weer van de afgelopen schooljaren van Kleverpark steeds met positief resultaat. Een uitgebreide analyse van de opbrengsten is beschikbaar.

3.3 Eigen ambities Kleverpark

In deze paragraaf worden de schoolspecifieke onderwijsambities van Kleverpark beschreven. Deze zijn tot stand gekomen in gesprek met de directeuren binnen Ithaka, met leerkrachten en met ouders. Sommige zijn al verwezenlijkt, anderen verdienen nog veel aandacht. In hoofdstuk zes zal dit verder planmatig worden uiteengezet.

1. Anders evalueren
2. Buitenonderwijs en bewustzijn duurzaamheid versterken
3. Bewegend onderwijs
4. Muziekonderwijs
5. Leerlijn digitale geletterdheid
6. Getalenteerde kinderen
7. Curriculum

3.3.1. Anders evalueren

“Luisteren naar het kind, nadenken over eigen handelen en evalueren om te leren.”

We willen de leerlingen meer eigenaar maken van hun eigen leerproces en hun leerontwikkeling zichtbaar maken aan de hand van een portfoliomap. Ook de ouders willen we betrekken in dit proces, middels kind-oudergesprekken twee keer per jaar aan de hand van assessments over het gemaakte werk. Iedere periode willen we afsluiten met een assessment, die in de portfoliomap komt. Hierdoor zal ook het getuigschrift in de toekomst een andere invulling krijgen. Een deel van de gebruikelijke inhoud van het getuigschrift zal worden weergegeven via de assessments in de portfoliomap.

3.3.2. Buitenonderwijs en bewustzijn duurzaamheid versterken

Kleverpark hecht veel waarde aan de wijsheid van de natuur en de dynamiek van de seizoenen. De seizoensgebonden jaarfeesten zorgen voor een besef van het jaarverloop en verbondenheid met de natuur. De unieke ligging nabij bos, duin en zee van onze school nodigt uit om naar buiten te gaan. Tijdens het buiten zijn ervaren de kinderen de seizoenen, weersinvloeden, volgen ze de ontwikkelingen in de natuur en beleven ze wat er te zien, te horen, te voelen en te proeven is. Het buitenonderwijs houdt ook in dat kinderen zich soms schaven, dat ze vallen, struikelen, soms een splinter zullen hebben

of een teek. Dit hoort er allemaal bij en leert de kinderen ook dat ze altijd weer op kunnen staan, dat ze geholpen worden en dat de natuur een fijne plek is om te zijn.

We willen leerlingen eerbied en respect voor de leefomgeving bijbrengen en een besef van duurzaamheid meegeven. Dat begint al bij de verzorging van de ruimtes en de materialen; we gaan zorgvuldig om met onze omgeving. We zien het ook terug in de voeding die op school gegeten wordt. We willen leerlingen oorzaak en gevolg bijbrengen. We willen kinderen meegeven zich bewust te zijn van het systeem waar ze deel van uitmaken en daarom inzichtelijk hebben waarom het bijvoorbeeld belangrijk is om met respect met de aarde om te gaan, goed te zorgen voor de spullen die je gebruikt en met eerbied en respect met jezelf, je medemens en de medebewoners van deze aarde om te gaan.

3.3.3. Bewegend onderwijs

Kinderen bewegen door onze westerse manier van leven steeds minder (achterbank auto, media, onveilig op straat). Er is een zitcultuur ontstaan die beweging begrenst. In de kleuterklas wordt er aan de onderste vier zintuigen (tastzin, levenszin, bewegingszin en evenwichtszin) gewerkt.

Hoewel er relatief veel beweging voorkomt in de werkvormen die ingezet worden tijdens de lessen, vonden veel klassenleerkrachten de overgang van de kleuters naar de eerste klas te groot. Van heel veel beweging naar veel minder beweging, ofwel van een 'bewegend klaslokaal' naar een 'vast klaslokaal'. Ook merkten de leerkrachten dat bij veel kinderen de onderste vier zintuigen nog niet genoeg doorontwikkeld waren. Zo is vier jaar geleden besloten om met de Bewegende Klas te beginnen.

Naast de Bewegende Klas willen we bewegen inzetten in de vorm van spel en sport met als doel tot een veelzijdig, gevarieerd en motorisch vaardiger bewegen te komen. We willen de kinderen voldoende uitdagen en leren om te gaan met diversiteit en hoe je een spel speelt met elkaar.

3.3.4. Muziekonderwijs

Ook muziek zit al in het hele vrijeschoolonderwijs verweven, maar op de Kleverpark willen we dit graag nog extra aandacht geven. In schooljaar 2018-2019 maakten we gebruik van een muziekprogramma, vanaf schooljaar 2019-2020 zullen we het muziekonderwijs met het hele team zelf vormgeven. Ons doel is om alle kinderen in aanraking te brengen met muziek, zodat dit een onlosmakelijk deel van hun leven wordt. De kinderen beginnen in de kleuterklas met muzikaal ontdekken door vooral te luisteren naar verschillende instrumenten en wat de klanken met hen doen én heel veel te zingen. In de onderbouw wordt dit verder uitgewerkt door de instrumenten die nu in school zijn samen te gaan bespelen (gongs, klankstaven, stokjes, handharpjes en fluiten).

3.3.5. Leerlijn digitale geletterdheid

Kleverpark wil het vermogen van leerkrachten om kinderen te begeleiden in 'de digitale wereld' versterken. Zodanig dat kinderen deze wereld beter begrijpen en zich hierbinnen veilig, weerbaar en bekwaam voelen (mediawijsheid). Binnen de school willen we het onderzoek naar de juiste inzet van digitale media in de school faciliteren.

We zien de digitale ontwikkelingen als een opdracht om kinderen, samen met ouders, te leren bewust, autonoom, creatief, veilig en gezond met digitale middelen om te gaan. Zodat onze leerlingen zich ook in de digitale wereld aardig, waardig en vaardig kunnen bewegen en ontwikkelen.

Wij zien binnen de opbouw van deze leerlijn twee onderdelen:

- Sociaal omgaan met ICT vraagt veel van kinderen. Het betekent dat ze een community kunnen vormen om gezamenlijk doelen te bereiken, maar ook dat ze bereikbaar worden voor een groter netwerk dan alleen mensen die ze in persoon kennen. In onze optiek is het belangrijk dat kinderen leren met een afstand naar hun gedrag online te kijken. Hierbij vinden wij het een natuurlijke volgorde dat kinderen leren persoonlijk te communiceren en reflecteren op hun gedrag voordat ze dit online gaan doen.
- De wereld van ICT verandert continue. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich voldoende vaardig weten om ook met die veranderende wereld om te gaan. De autonomie van kinderen én die van de middelen waar ze mee werken blijven een belangrijk uitgangspunt: de computer als gereedschap: een stuk gereedschap met een handleiding en heel veel mogelijkheden. Vaardig met ICT betekent enig inzicht in de werking van het apparaat en de mogelijkheden om dit functioneel en veilig te gebruiken.

3.3.6 Getalenteerde kinderen

De gebruikelijke manier van (aan)leren in de klas is: eerst de uitleg, dan aan de slag. Er worden deelvaardigheden aangeboden, waarmee de leerlingen uiteindelijk een complex vraagstuk kunnen oplossen (bottom-up). Omdat getalenteerde leerlingen vaak op een andere manier leren dan de andere kinderen, willen we daar ook een passende leervorm voor aanbieden, liever een complex vraagstuk in één keer aanbieden, om het vervolgens uit te pluizen (top-down). We willen de leerlingen meer en complexere opdrachten aanbieden, en inzicht geven in hun eigen leerproces.

Nieuwe lesstof wordt aangeboden tijdens het periodeonderwijs, waarbij gedurende drie à vier weken een onderwerp wordt uitgediept. Dit periodeonderwijs is rijk en breed. De leerkracht geeft extra uitdagende opdrachten om te verbreden en te verdiepen. Tijdens de oefeningen worden nieuwe strategieën ingeoefend, bekende vaardigheden worden compact gemaakt en er wordt verrijkingsstof aangeboden. Wij kiezen bewust voor verrijken en niet voor versnellen omdat de leerstof in elk schooljaar aansluit bij de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Ook vinden wij gemeenschapsvorming binnen de klassen van belang en houden we die dus graag bij elkaar.

De kleuterfase is van groot belang voor getalenteerde leerlingen. Hoog- of meerbegaafde kinderen vallen vaak in de kleuterklas al op door opmerkelijke uitspraken, de wil tot rekenen of de manier van tekenen. Ze kunnen vaak op jonge leeftijd al heel goed verbanden leggen. Voordat de schoolrijpheid een feit is, spreken we van een ontwikkelingsvoorsprong. Een groot deel van de schooltijd wordt besteed aan het vrije spel. Hierin zoeken de kinderen hun eigen wijze van spelen uit, op hun eigen niveau. We willen dat dit mogelijk is en de leerkrachten het spel waarnemen en de processen individueel kunnen bij sturen.

3.3.7 Curriculum

Doen we de goede dingen en doen we de dingen goed. Hoe weten we dat?

Door met elkaar in gesprek te gaan over het curriculum van de vrijeschool willen we zichtbaar maken hoe we hier vorm aan willen geven, hoe we de vakken aanbieden en wat we daarmee beogen. We willen de doorgaande lijn waarborgen en de vaardigheden van de leerkrachten inzetten om elkaar te versterken en ondersteunen om zo goed onderwijs te geven.

4. Personeelsbeleid

Onze school maakt deel uit van de Stichting Vrijescholen Ithaka. De stichting bestaat bij de aanvang van het schooljaar 2019-2020 uit 12 scholen met in totaal 14 vestigingen. De afzonderlijke scholen hebben geen specifiek personeelsbeleid geformuleerd, maar werken samen aan het gemeenschappelijke doel om de scholen voor medewerkers tot een even aantrekkelijke werk- en ontwikkelomgeving te maken als de scholen voor kinderen een gemeenschap voor ontwikkeling en leren zijn.

Een omgeving waarin een antroposofische mensvisie vertrekpunt is voor de professionele ontwikkeling en onderlinge verhoudingen, en waarin de collectieve afspraken over arbeidsvoorwaarden en overheidsregelgeving worden gerespecteerd.

De speerpunten in het personeelsbeleid liggen de komende jaren op het gebied van de personeelsvoorziening, aanpak van werkdruk en het versterken van de samenwerking zowel tussen scholen als binnen de onderwijsteams.

Om te voldoen aan de hoge eisen die worden gesteld aan een leerkracht op een vrijeschool, is naast een grondige opvang en begeleiding van nieuwe collega's, ook blijvende werving via kennismakingsbijeenkomsten (Landingsplaatsen) nodig. Tevens kunnen door het aanbieden van stage- en opleidingsplaatsen en vervangingscontracten, meer leerkrachten kennis maken met het vrijeschool onderwijs. Zo wordt er tevens zorg gedragen voor stabiele vervangingsmogelijkheden/voldoende mogelijkheden voor vervangend personeel. Een soepel lopende vervanging is een belangrijke voorwaarde bij de aanpak van de werkdruk. Ook de vergrote zeggenschap van het onderwijsteam bij de verdeling van taken en 'werkdrukgeden' zal bijdragen aan het verlagen van de werkdruk.

Als individuele ondersteuning nodig is, dan behoren coaching, scholing, en begeleiding door de leidinggevende en/of staf en externe partijen als de arbodienst of de Begeleidingsdienst Vrijescholen tot de mogelijkheden. Voor begeleiding van nieuwe leerkrachten heeft Ithaka een begeleidingsprogramma ontwikkeld en is Ithaka een samenwerking met de Begeleidingsdienst Vrijescholen en de Hogeschool Leiden aangegaan. Aanvullend beleid wordt ontwikkeld op het gebied van talentontwikkeling, samenwerking van beleidswerkgroepen en een management development-programma.

Door de invoering van een professioneel statuut wordt de samenwerking van de teams versterkt en kan de professionele ruimte per onderwijsteam verder worden ingekleurd.

Op Kleverpark is er elke week op de donderdag een Pedagogische Vergadering van 15.15 tot 17.00, de agenda wordt gemaakt door twee leerkrachten in samenspraak met de directeur. Hier wordt gestudeerd over antroposofie, kinderbesprekingen gehouden, pedagogisch beleid gemaakt en didactische vaardigheden uitgewisseld.

Middels lesbezoeken en flitsbezoeken wordt het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten gevolgd, en besproken. Leerkrachten doen waar nodig bijscholingstrajecten.

5. Kwaliteitsbeleid, schoolklimaat en zorg

5.1 Ithaka kwaliteitsbeleid

Dit wordt onderschreven door alle scholen binnen Ithaka, ook Kleverpark sluit zich hierbij aan.

Ons kwaliteitsbeleid wordt gericht door de volgende vijf vragen:

1. Doen we de goede dingen?
2. Doen we die dingen goed?
3. Hoe weten we dat?
4. Vinden anderen dat ook? (stakeholders; ouders, leerlingen, inspectie etc.)
5. Wat doen we met deze wetenschap?

Het gaat hierbij om een cyclisch proces met als doel de onderwijskwaliteit te borgen en versterken.

Op stichtingsniveau is in 2018 een stelsel van kwaliteitszorg ontwikkeld, dat ook expliciet in ontwikkeling is en jaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig of gewenst bijgesteld ("Stelsel van kwaliteitszorg voor de stichting Ithaka", 12 oktober 2018.)

Daarnaast bestaat sinds 2017 een kwaliteitsmonitor waarin de belangrijkste kwaliteitscycli zijn opgenomen ("Monitor kwaliteit", 10 oktober 2017.)

We laten ons hierbij ondersteunen door de instrumenten uit het kwaliteitszorgsysteem "Werken met kwaliteit in het primair onderwijs", verder verkort WMK-PO genoemd.

Het onderwijsaanbod voor vrijescholen is in grote lijnen vastgelegd in het leerplan "Ik zie rond in de wereld", uitgebracht door de Begeleidingsdienst van Vrijescholen (BVS). Er wordt ook gebruikgemaakt van Volglijn, een leerlingvolgsysteem op basis van de leerlijnen uit bovenstaand leerplan, ontwikkeld door de Begeleidingsdienst van Vrijescholen (BVS). Alle scholen evalueren periodiek het onderwijsaanbod.

Om de ontwikkeling van de leerlingen goed in kaart te brengen worden eigen toetsen en waarnemingen, leerlingbesprekingen, beoordelingen van werkstukken en presentaties en methoden van anders evalueren (o.a. portfoliowerk) gecombineerd.

Alle scholen van Ithaka maken gebruik van de methode-onafhankelijke toetsen van Cito en/of Boom. Er wordt tweemaal per jaar een trendanalyse gemaakt en daaropvolgend (indien noodzakelijk of gewenst) een verbeterplan. De resultaten en inzichten worden met het bestuur en de scholen (directies en IB-ers) gedeeld. Uitzondering zijn afdelingen waar tijdelijk (t/m schooljaar 2018-2019) andere afspraken mee gemaakt zijn op basis van geschiedenis en besluitvorming aldaar. Zij nemen de toetsen in ieder geval af volgens de afnamevoorschriften en normen van het toetsinstituut (Cito of Boom).

Alle scholen gebruiken de IEP-eindtoets en maken jaarlijks een analyse van de eindopbrengsten hiervan. Zij voegen hierbij de resultaten en analyses uit de volgsystemen Cito of Boom voor de klassen 4 en 5 van het huidige schooljaar. Op basis van een analyse van al deze gegevens is goed vast te stellen of de opbrengsten voldoen aan het verwachte niveau van de groepen. Wanneer dit niet het geval is, wordt i.s.m. de kwaliteitsmedewerker vanuit het bestuursbureau een verbeterplan opgesteld. De uitvoering hiervan wordt gedurende het volgende schooljaar gemonitord door de directie en de IB-

er van de betreffende school en bij extra zorg over de opbrengsten -als normen of criteria niet behaald zijn- ook door het bestuursbureau.

De 'sociale monitor' wordt jaarlijks afgenomen in de hoogste klassen (4, 5 en 6). Hierbij wordt gebruik gemaakt van instrumenten van WMK-PO. De analyse en opvolging wordt per school verzorgd. Wel worden de uitkomsten gedeeld met de andere scholen. Binnen alle scholen zijn pest-protocollen opgesteld en worden waar nodig of wenselijk regenboogtrainingen verzorgd.

De tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel wordt op alle scholen tweejaarlijks gemeten met behulp van WMK-PO. Ook hiervan vindt de opvolging plaats op schoolniveau. De uitwisseling van deze informatie blijft op stichtingsniveau.

5.2 Kwaliteitsbeleid op schoolniveau

5.2.1 Onderwijskwaliteit

De belangrijkste pijler van het kwaliteitsbeleid van Kleverpark is het bewaken van een ononderbroken ontwikkelingsproces, afgestemd op de ontwikkelingsfase van de kinderen, waarbij ingezet wordt op doorlopende leerlijnen en een adequaat en bijgewerkt leerling- en onderwijsvolgsysteem.

Op zowel pedagogisch, didactisch als praktisch terrein neemt het overleg een belangrijke plek in. Hiervoor zijn wekelijks vergaderingen gepland. Het hele team werkt samen in de pedagogische vergadering en waar het om specifieke invulling gaat per leerjaar, hebben de kleuterleidsters en de klassenleerkrachten hun eigen overlegmomenten. Er wordt voor gezorgd dat thema's 'cyclisch' aan bod komen.

Elke maand heeft de intern begeleider een gesprek met elke klassenleerkracht, dan bespreken en evalueren zij groeps- en individuele plannen van de betreffende klas.

Daarnaast hebben de IB-ers van de drie verschillende locaties één keer per zes weken een gesprek met de directie over de kwaliteit van het onderwijs om zo kennis te delen tussen de drie locaties.

Vanuit het Samenwerkingsverband Kennemerland Zuid spreken we 4x per jaar onze resultaten door met een adviseur. Deze analyseert de resultaten en adviseert en ondersteunt ons bij het maken van verbeterplannen. Zo kunnen we tijdig interventies toepassen als dit nodig blijkt.

Minimaal 2x per jaar is er een gesprek met de kwaliteitsmedewerker van Ithaka over de onderwijskwaliteit om de resultaten te bespreken, daarnaast worden ze in de kwartaalrapportages aan de bestuurder ook onder de aandacht gebracht. Vanuit de bestuurder kunnen zo ook interventies ingebracht worden.

5.2.2 Kwaliteit op overige gebieden

Kunstzinnige vakken

Het werken aan kwaliteit betreft niet alleen de meer cognitief gerichte vakken zoals rekenen en taal, maar gaat op onze school ook over de kunstzinnige vakken. Eigen vaardigheid is belangrijk en ook inzicht is nodig in de vele verschillende vakgebieden. Voor ieder vak wordt een leerweg gevolgd. Er is bijscholing voor de leerkrachten mogelijk om de eigen vaardigheid in muziek, schilderen of tekenen enz. te verbeteren.

Sociale vaardigheden

Ook wat betreft de sociale vaardigheden vinden wij kwaliteit belangrijk. Op de goede manier met elkaar omgaan staat hoog in ons vaandel. Dit onderwerp komt vaak aan bod in de klas, maar ook op ouderavonden. Wij hanteren o.a. spelen uit de Regenboog en zetten coöperatieve werkvormen in om het sociaal-emotionele te voeden.

Schoolklimaat

Kleverpark is een veilige school. We nemen elk jaar volgens Ithaka-beleid de sociale veiligheidsmonitor van WMK-PO af onder de leerlingen van klas 4, 5 en 6 en delen de resultaten met het team, de ouders en op stichtingsniveau. Uiteraard leiden de uitkomsten tot actie indien nodig.

Uit het "rapport WMK-PO sociale veiligheid 2018-2019" komt als slotconclusie dat Kleverpark als school een ruim voldoende scoort.

Daarnaast hebben we een pestprotocol (zie website) en een veiligheidsplan (zie Veiligheidsplan).

5.2.4 Extra ondersteuning

Op 1 augustus 2014 is de wet passend onderwijs ingegaan. Het doel van de wetwijziging is om ieder kind onderwijs te bieden dat hem of haar zo goed mogelijk helpt ontwikkelen, zo dicht mogelijk bij huis.

De extra ondersteuning in de school wordt begeleid door de Intern Begeleiders (IB-er). De taak van een IB-er is het coördineren van de extra hulp rondom de leerlingen en het begeleiden van leerkrachten in het omgaan met specifieke leer- en gedragsproblemen. De IB-er onderhoudt contacten met therapeuten, begeleiders, ouders, leerkrachten en leerlingen. De IB-er organiseert de bijeenkomsten van het zorgteam en bewaakt de afgesproken procedures. Ook wordt gewerkt aan het vergroten van de handelings- bekwaamheid t.a.v. specifieke leerproblemen. Dit gebeurt in de teamvergadering of in de vorm van collegiale consultatie. De IB-er overlegt wekelijks met de directeur over het beleid t.a.v. zorgleerlingen. In beperkte mate is deze extra zorg een onderdeel van ons onderwijsaanbod en kan zij onder schooltijd gegeven worden door de remedial teachers die 3 dagen in de week werkzaam zijn. Soms heeft een leerling, voor korte of langere tijd, extra ondersteuning nodig. In dat geval bespreken de leerkracht (school) en ouders dit met elkaar. De interne begeleider helpt de leerkracht van uw kind om de juiste steun aan uw kind te bieden. Een mogelijkheid is om advies te vragen aan de aan onze school verbonden psychologe van de Begeleidingsdienst voor Vrijescholen. Om duidelijkheid te krijgen over de leermogelijkheden van een kind kan ook een psychologisch onderzoek worden afgenomen. Als successen uitblijven, of er nog onbeantwoorde vragen zijn, kan het kind aangemeld worden voor een bespreking in het ondersteuningsteam, waarbij ook de ouders worden uitgenodigd.

De inrichting van dit proces en welke instantie wanneer wordt betrokken staat beschreven in het schoolondersteuningsprofiel van de school. Momenteel is het schoolondersteuningsprofiel van Kleverpark nog onderhanden, het is een prioriteit van de directie om dit in schooljaar 2019-2020 goed vorm te geven. Het schoolondersteuningsprofiel is een verplicht document binnen ons samenwerkingsverband waarin scholen aangeven welke steun ze de leerling kunnen bieden.

Ondersteuningsteam

Zes keer per jaar komen mensen vanuit verschillende disciplines en met diverse expertise bijeen op school en voeren gezamenlijk overleg om te komen tot handelingsgerichte adviezen voor kind, leerkracht, de IB-er en/of school. Centraal staat de vraag: wat is nodig om dit kind een gezonde ontwikkeling te laten door maken. Wat heeft het kind, de leerkracht of de school nodig. Bij ons bestaat het ondersteuningsteam uit de directeur, de IB-er, de schoolpsychologe, Schoolmaatschappelijk werk vanuit het SBO en een onderwijsondersteuner, aangevuld met de klassenleerkracht van het te bespreken kind en vaak ook de ouders van het kind.

Leerkracht, IB-er en ouders melden na overleg, gezamenlijk de leerling aan voor een ondersteuningsteambespreking. Het doel is om kennis en ervaring rondom een kind bij elkaar te brengen om zo snel mogelijk de juiste hulp in te kunnen zetten bij grote en kleine problemen. Ten behoeve van de bespreking vullen school en ouders een Groeidocument in.

Wanneer de school niet in staat blijkt te zijn, ondanks uitvoering van adviezen, voor de leerling een optimale schoolloopbaan te verzorgen, wordt gezamenlijk gezocht naar een andere vorm van onderwijs die beter aansluit bij wat het kind nodig heeft.

Hierbij kan elke school in de regio hulp inschakelen van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland.

Het samenwerkingsverband heeft een team van consultants die de scholen ondersteunen bij het organiseren van passend onderwijs.

6. Terugblik schoolplanfase 2015-2019

6.1 Algemene terugblik

De afgelopen vier jaar is er planmatig gewerkt aan de ontwikkelpunten die beschreven zijn in het voorgaande Schoolplan (2015-2019). Per schooljaar zijn er jaarplannen opgesteld waarin ontwikkelpunten zijn beschreven. Een aantal van die ontwikkelpunten zijn goed opgepakt.

We hebben de volgende bronnen gebruikt voor de evaluatie:

- Het meest recente inspectierapport (december 2016)
- Tevredenheidsonderzoek ouders, leerlingen en medewerkers schooljaar 2017-2018
- De jaarlijkse evaluaties van de jaarplannen 15-16, 16-17, 17-18, 18-19
- Analyse van de opbrengsten en/of resultaten van de methode onafhankelijke toetsen (2015-2019)
- Schoolzelfevaluaties van de schoolleiding en interne begeleiding (2015-2019)

6.1.1 Onderwijs

- Sinds 2016 nemen wij de IEP-eindtoets af in klas 6 in plaats van de CITO, de resultaten zijn in hoofdstuk 3 te vinden. Ook maken wij 2x per jaar een diepgaande analyse van de (midden) toetsen van alle klassen en bespreken dit met de leerkrachten en 1x per jaar binnen de Stichting. Dit koppelen wij aan keuzes voor de inrichting van ons onderwijs.
- We hebben in 2016 een nieuwe rekenmethode aangeschaft (Rekenrijk) en deze geïmplementeerd in alle klassen 1 t/m 6. We hanteren schoolbreed de methodiek "Zo Leer je Kinderen Lezen en Spellens" (ZLKLS) en hebben daar de methode Staal bij aangeschaft als oefenmateriaal voor spelling.
- De buitendag voor de kleuterklassen is een succes. Op de woensdag hebben de kleuters buitenonderwijs in de Kennemerduinen. De kleding van de kleuters is er inmiddels helemaal op aangepast. Zij maken vooraf een lange wandeling voordat zij in de natuur kunnen gaan spelen. Er gaat een gezond makende kracht uit van het buitenonderwijs. Er wordt naar hartenlust gespeeld met alles wat de natuur in de verschillende seizoenen biedt. Klas 5 start elke week met een wandeling in de Kennemerduinen, na samenzang en de spreuk start de wandeling met opdrachten die in de klas in de loop van de week verwerkt worden.
- De bewegende klas is ingevoerd in klas 1, 2 en 3. In klas 3 wordt afhankelijk van de groep het juiste moment gekozen voor de overgang naar tafels en stoelen. De bewegende klas is ingevoerd om het welbevinden van het jonge kind te verbeteren op sociaal-emotioneel, motorisch en cognitief gebied. De overgang van kleuter- naar 1^e klas wordt hierdoor verkleind.
- Door een samenwerking met Stichting Hart hebben leerkrachten scholing gekregen in gitaarspelen, dirigeren etc. Er is nu elke week koor voor klas 1, 2 en 3 en voor klas 4, 5 en 6.
- De Talentenmiddag is gestart in schooljaar 2016-2017. Klasdoorbekend worden leerlingen aan elkaar gekoppeld en gaan samen aan het werk gedurende 8 middagen. De kinderen geven vooral aan dat de afwisseling binnen het reguliere lesrooster als plezierig wordt ervaren, er kan namelijk

een keuze gemaakt worden binnen het aanbod van talenten/workshops. Het klasdoorbrekende element wordt ook als zinvol, prettig, leuk en leerzaam ervaren. Veel kinderen hebben het gevoel gehad dat zij uitgedaagd zijn en nieuw dingen hebben gedaan en geleerd. Het doel van de talentenmiddagen is ruimte bieden voor breedteontwikkeling en een andere mogelijkheid om kinderen op hun talenten aan te spreken. Tegelijkertijd biedt het de kinderen de ruimte om nieuwe ervaringen op te doen, uitdagingen aan te gaan en geprikkeld te worden. Daarbij ligt de nadruk en het accent vooral op het doen. 'Out of the box' bezig te zijn met kinderen motiveert en biedt veel plezier, het vergroot daarmee ook de verbinding met de betreffende kinderen.

- In de schooljaren 2017-2018 en 2018-2019 heeft het team zich tijdens de studiedagen gebogen over het rekenonderwijs tijdens de periode. Het eerste jaar hebben we met hulp van de rekenspecialist van de Begeleidingsdienst van Vrijescholen ons geschoold in verschillende vormen van differentiëren, samenwerkingsvormen in de klas en rijk rekenonderwijs verzorgen. Het tweede jaar hebben we voor een praktische werkvorm gekozen door met elkaar periodes op te zetten, bij elkaar in de klas te kijken en ideeën uit te wisselen.

6.1.2 Zorg en klimaat

Het team heeft zich verdiept en geschoold in kindbesprekingen (met hulp van Christof Wiechert). Elk jaar nemen wij de WMKPO-veiligheidsenquête af bij leerlingen van klas 4, 5 en 6. De resultaten zijn al een aantal jaren (ruim) voldoende. Enkele (individuele) speerpunten worden opgepakt door de intern begeleider en betreffende leerkrachten.

6.1.3 Personeel

Binnen het team hebben er de afgelopen jaren personeelwisselingen plaatsgevonden. Er is ruimte, rust en vertrouwen en een gevoel van saamhorigheid. Met veel enthousiasme wordt door de leerkrachten aan het vrijeschoolonderwijs vormgegeven.

6.1.4 Organisatie

- Binnen de schoolleiding is er een splitsing gemaakt over de dagelijkse leiding. De adjunct is het vaste gezicht voor Vrije School Kleverpark, de directeur voor VSK. We hebben de taken vanuit verschillende portefeuilles verdeeld. Vanaf schooljaar 2019-2020 zal er geëxperimenteerd worden met een nieuw te implementeren organisatiemodel, waardoor er een meer integraalleiderschap op de locaties komt. Dit in opdracht van het Ithaka en naar aanleiding van het organisatieadvies van de BVS (mei 2019).
- De scholen zijn inmiddels gesplitst op financieel gebied en via het volgsysteem. Zo voelen ze ook als twee zelfstandige scholen. De administraties werken wel overkoepelend. Voor de gemeente en het Rijk is het nog één school. Vanaf schooljaar 2019-2020 is er ook een adjunct op de Vrije School de Lindeboom, de overlooplocatie van Kleverpark. Begin 2019 is er een nieuw Brinnummer

aangevraagd voor de locatie Vrije School Kleverpark met De Lindeboom, deze aanvraag ligt ter overweging bij het ministerie.

- De structuur van de vergaderingen is in 2018/2019 aangepast. Zo is bijvoorbeeld het inplannen van bouwoverleg toegevoegd, waardoor we tijdens de vergadering toekomen aan de dingen die we willen doen. Er is ruimte voor o.a. gezamenlijke studie en voor klas- en kindbesprekingen. Doel van het bouwoverleg is om met elkaar ideeën uit te werken en te brainstormen. Uit deze overleggen worden de items weer voorgelegd in de pedagogische vergaderingen.
- De ouderparticipatie is vergroot door het werken met werkgroepen; ouders hebben inspraak via de gezamenlijke MR.
- Drie keer per jaar organiseren we een koffieochtend voor de ouders, waar we de ouders op de hoogte brengen van al wat er leeft op school en de ouders hun algemene vragen over de gang van zaken op school kunnen stellen.

6.1.5 Ondersteunend/Overige

- Ouders hebben de bibliotheek bijgewerkt en vernieuwd.
- De luchtkwaliteit is verbeterd door aanpassing van de ramen.
- Het plein is toegankelijk geworden door aanpassing aan het hek.

6.1.6 Wat is niet gelukt?

- Het is nog niet gelukt om een leerlijn digitale geletterdheid te ontwikkelen en implementeren. Daarom is dat een van de plannen waar we aan gaan werken de komende jaren en hier starten we schooljaar 2019-2020 mee.
- Het is nog niet gelukt de kwaliteitscultuur te verbeteren, processen beter vast te leggen, waarom doen we de dingen die we doen, en waar staat dat. Daar zijn we wel mee gestart door het curriculum te bespreken, door middel van pilots in te zetten en processen te voorzien van een eigenaar. Het gezamenlijk werken in Parnassys werkt hier ook aan mee.

6.2 Sterkte/zwakte-analyse van het team van Vrije School Kleverpark

In het voorjaar van 2019 is er een SWOT-analyse (SWOT = Strengths - Weaknesses – Opportunities – Threats) gemaakt door het team:

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking binnen college • Gevoel van saamhorigheid • Kind wordt gezien • Duidelijk en doorleefd concept met bijbehorende vieringen/rituelen en overtuigingen • Pedagogische positieve benadering en kijk op de kinderen (écht en door alle leerkrachten) • Positieve werksfeer • Zicht op het kind 	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken nakomen • Processen gaan traag • We willen te veel • Formatie, salaris, overuren • Drie locaties binnen één Brinnummer • Gebouw en plein
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Differentiatie • Digitale geletterdheid • Anders evalueren • Heldere positie van ouders waar ze bij het onderwijs betrokken worden • Beter eigenaarschap van taken • Eigen manier verantwoorden van de vorderingen van kinderen • Kinderbespreking nog meer vanuit menskunde 	<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig begeleiding van leerkrachten • Ontwikkeltijd • Financiën • Kwetsbaarheid leerkracht ten aanzien van ouders

Sterk

Binnen de gehele gemeenschap heerst een gevoel van saamhorigheid. Dit wordt genoemd binnen het bestuur waar opbrengsten worden gedeeld en gezamenlijke toekomstplannen worden gemaakt; dit komt ter sprake binnen het lerarenteam, waar men een sterke collegiale gemeenschap voelt en een positieve sfeer onder de kinderen. De ouders voelen deze saamhorigheid ook, en waarderen de bevlogenheid van de leerkrachten zeer. Zij zien een positieve werksfeer.

Wat ook als sterk wordt ervaren is de sterk ontwikkelde onderwijskundige visie. Alle genoemde partijen ervaren dat de kinderen echt worden gezien.

De manier waarop de visie wordt uitgedragen in studie en bijv. jaarfeesten wordt zeer gewaardeerd.

Zwak

Wat in de verschillende lagen als zwak wordt ervaren is een gemis aan concretisering. De vrijeschooldoelen zijn vaak impliciet en hieruit volgt dat er moeilijker gestructureerde individuele plannen per kind gemaakt kunnen worden en dat processen traag gaan.

(zie plannen curriculum)

Het strategisch personeelsbeleid is op bestuursniveau nog in ontwikkeling, met alle landelijke problematiek daaraan verbonden, en dat is op school te merken aan een krappe formatie en overuren, en voor ouders te zien in weinig vervanging en ad hoc oplossingen bij afwezigheid van leerkrachten. Het gebouw laat veel te wensen over. We missen o.a. een zaal om een presentatie te kunnen geven aan alle ouders, een goed ventilatiesysteem enz. Ook het plein is stenig en klein, om de kinderen toch voldoende speelruimte te bieden werken we met gescheiden pauzes met als gevolg dat alle leerkrachten altijd pauzewacht hebben.

Kansen

Zowel bestuur als leerkrachten zien het als een grote kans om de betrokkenheid van ouders te versterken en hun talenten in te zetten, wellicht zelfs bij het onderwijs (noemen de leerkrachten). Hierbij is wel als sterke voorwaarde genoemd dat de afspraken helder moeten worden vastgelegd.

Ook uitwisseling wordt als een mooie kans gezien; tussen de scholen onderling, zowel op directieniveau als op leerkrachtniveau, maar ook tussen meer en minder ervaren leerkrachten binnen de school.

Op alle niveaus spreekt men over het inslaan van nieuwe wegen zoals anders evalueren (waarbij ouders hopen op meer terugkoppeling gaandeweg het schooljaar), buitenonderwijs (wellicht gekoppeld aan duurzaamheid), digitale ontwikkeling en betere vormen van differentiatie.

Op bestuurs- en schoolniveau is de inzet van de werkdrukgeden een mooie kans om projecten op te kunnen pakken.

Bedreigingen

Vanuit Ithaka is de Ithaka Academie gestart om nieuwe-, en startende leerkrachten te ondersteunen. De onderwerpen die behandeld worden komen vanuit de academie, maar ook vanuit de leerkrachten zelf. Tegelijkertijd is het een uitwisselingsplaats voor ideeën en wordt samenwerking gestimuleerd voor leerkrachten met eenzelfde leerjaar.

Ook wordt er een coaching traject gestart voor elke startende leerkracht.

Qua financiën wordt een eigen budgettering binnen de locatie toegejuicht. Er is behoefte aan duidelijkheid van het te besteden geld.

7.Planning 2019-2023

7.1 Algemene doelen vanuit Ithaka

De doelen van ons onderwijs, meegekregen vanuit Ithaka:

1. Het geven of doen geven van vrijeschoolonderwijs geïnspireerd door de antroposofie en in lijn met de Code goed onderwijsbestuur Stichting Vrijescholen Ithaka.
2. Het in stand houden en bevorderen van vrijeschoolonderwijs en Noord-Holland en Zuid-Holland
3. Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van vrijeschoolpedagogiek en –didactiek.
4. Al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De richting waaraan gewerkt wordt genoemd in het Strategisch Beleidsplan 2019 – 2023 is:

1. Kaders scheppen waarbinnen scholen op hun eigen wijze vorm kunnen geven aan vrijeschoolonderwijs.
2. Richting geven aan wat wij samen willen nastreven en willen ontwikkelen in de komende vier jaren.

7.2 Algemene doelen en richting van Kleverpark met 4 jarenplanning

1. Leerlingen op te voeden tot zelfstandige, vrijdenkende, sociaal voelende en creatief handelende mensen in een steeds veranderende samenleving. Door ons leerplan/ontwikkelingsplan ondersteunen wij de weg tot zelfverwerkelijking
2. Kleverpark is een vrijeschool die de traditionele vrijeschool aspecten vanuit een heldere analyse vorm wil geven (dus het ‘waarom’ duidelijk heeft) en die ook moderne inzichten, (zoals mediabewustzijn), een plaats geeft in haar onderwijs. Er is voortdurende aandacht voor het verbeteren van het onderwijs in de zogenaamde ‘cognitieve vakken’, rekenen en taal. En daarnaast ook de persoonsvorming en sociale vorming, gebieden die niet direct tot meetbare resultaten leiden, veel aandacht en onderzoek geeft.

Voor de komende 4 jaar zetten we in op de volgende ambities:

Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Digitale geletterdheid o.a. Mediawijsheid, computervaardigheden, programmeren. • Anders evalueren • Curriculum zichtbaar en naleven • Getalenteerde leerlingen verzorgen • Onderwijsresultaten: handelingsgericht blijven werken; basisvaardigheden rekenen en taal op orde houden. • Bewegend onderwijs bevorderen • Muzie onderwijs borgen
Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Een deels zelfsturende organisatiestructuur waarin de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk liggen (Gespreid Leiderschap) en besluitvorming plaatsvindt tijdens werkoverleggen via adviesmethode en consentmethode. • Aandacht blijven besteden op het professioneel aanspreken van gedrag van elkaar als dat nodig is
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Heldere communicatie/informatievoorziening rondom leerling. • Opbrengsten zichtbaar maken
Bovenschools	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling tienercollege • Ontwikkeling nieuw gebouw Lindeboom • Ontwikkeling organisatiestructuur vrijescholen Haarlem
Overige thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Bewustzijn duurzaamheid versterken • Diversiteit versterken • Gebouw renoveren • Betrekken ouders

7.3 Vierjaren planning Schoolplanperiode 2019-2023

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Algemene vragenlijsten Wmkpo	Leerlingen.	Leerlingen Leerkrachten Ouders	Leerlingen	Leerlingen Leerkrachten Ouders
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Digitale geletterdheid doelen in de school brengen Anders evalueren verkennen Curriculum zichtbaar maken en naleven, specifiek taal en muziek Implementeren van HB beleid Bewegen en spel in klas 1 en 2 verkennen 	Borgen beleid digitale geletterdheid Implementeren Curriculum uitbreiden met kunstzinnige vakken Borgen HB beleid Implementeren	Idem Borgen Curriculum uitbreiden met kunstzinnige vakken Borgen Borgen	Idem Borgen Curriculum uitbreiden met kunstzinnige vakken Borgen Borgen
Informatie verstrekking ouders	<ul style="list-style-type: none"> Getuigschrift vernieuwen klas 4, 5, en 6 Assessments klas 4, 5 en 6 	Getuigschrift vernieuwen klas 1,2 en 3	-	-
Bovenschools	<ul style="list-style-type: none"> Tienercollege haalbaarheidsstudie 		-	-
Overige thema's	<ul style="list-style-type: none"> Gebouw aanpassen 	- idem	- idem	- idem

8. Slotwoord

Een plan als dit kan ons helpen ons steeds weer te bezinnen op onze doelstellingen. Het doet tevens een appel op ons om onze idealen te toetsen aan de praktijk van elke dag. Steeds weer is er ook een afweging in het zoeken naar evenwicht tussen onze idealen, normen en waarden enerzijds en de verwachtingen en ontwikkelingen die ons van 'buiten' tegemoetkomen anderzijds; zoals die van ouders en bijvoorbeeld de onderwijsinspectie. Uiteindelijk gaat het om de ontwikkeling van kinderen in de meest brede zin van het woord, zoals uitgedrukt in de volgende spreuk van Rudolf Steiner:

“De vraag is niet wat de mens moet kunnen weten, teneinde zich in de bestaande orde in te kunnen voegen, maar wel, wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken.”

9.Vaststelling schoolplan

Het schoolbeleidsplan is vastgesteld in de vergadering van het schoolteam

d.d.

..... directeur

Het schoolbeleidsplan heeft de instemming verkregen van de MR in de vergadering van de MR

d.d.

..... voorzitter van de MR.

Het schoolbeleidsplan is vastgesteld door het bevoegd gezag

d.d.

..... Bevoegd gezag